

Vänsterpartiets ändringsbudget för Region Jönköpings län 2017 inklusive flerårsplan

För allas trygghet i den generella välfärden

"Varje förslösad skattekrona är en stöld från folket" – Gustav Möller (1884-1970)

Innehållsförteckning

Vänsterpartiets budget för Region Jönköpings län 2017 inklusive flerårsplan	3
Trygghet i det generella välfärdssystemet	3
Välfärdsmiljarder	4
Demokrati	5
Hälsofrämjande hälso- och sjukvård	5
Ständiga förbättringar – viktigt för äldre och multistjuka	6
Vård på lika villkor	7
Vår modell för primärvård	8
Jämställd vård ger folkhälsa	9
Psykiatrisk vård	10
Missbruk och beroende	12
Barn och unga	13
Rehabiliterings- och habiliteringsarbetet	14
Tandvård	15
Folkhälsa	16
Hållbar utveckling	16
Personalen – Region Jönköpings läns viktigaste tillgång	17
Kommunikationer i hela länet – för alla	19
Investeringar	20
Kultur	21
Regionala och internationella utvecklingsfrågor	22
Med anledning av ovanstående föreslår Vänsterpartiet Region Jönköpings län:	23
Finansiering för Vänsterpartiets ändrings- och tilläggsmotion gällande budget 2017 och flerårsplan	29
Tillägg till Vänsterpartiets budgetmotion 2017 med gemensamma utgångspunkter från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet	30
Kompetensförsörjning och personalpolitik – för en jämlik hälsa och ett hållbart arbetsliv	30
Digitalisering – Bredband	32
Kollektivtrafik	32
Upphandling	33
Finansiering för tilläggsbudget	33

Region Jönköpings län
Vänsterpartiet

Vänsterpartiets budget för Region Jönköpings län 2017 inklusive flerårsplan

Trygghet i det generella välfärdssystemet

”Endast det bästa är gott nog.”

Så sa Gustav Möller (1884-1970) tidigare socialdemokratisk socialminister. Det är ur den devisen vården borde organiseras. På många sätt var det också idéer som dessa som influerade svensk sjukvårdspolitik under flera decennier. Det var ur den devisen svensk sjukvård blev ett internationellt föredöme. För den svenska modellen för hälso- och sjukvård har varit ett föredöme. Målet var obrutna vårdkedjor, jämlik vård och kanske framför allt också utgångspunkten att det offentliga skulle vara bäst. Men sedan några decennier tillbaka är det tankesättet under attack. Nu råder vilda västern. Nu råder New public management. Den som kan betala för sig köper sig frirätter och våra gemensamma skattekronor går till privata vårdbolag istället för till vårdplatser. Den som inte är nöjd med sin vård uppmanas söka sig någon annanstans. Borta är idéerna om att vi, det offentliga, skulle vara bäst. För om vi vore bäst skulle inga andra alternativ behövas. Om den offentliga vården helt enkelt bestämde sig för att vara bäst då skulle ingen behöva eller ens vilja välja det nästbästa.

Därför vill Vänsterpartiet värna och stärka den behovsstyrda sjukvårdsmodellen för en god och jämlik utveckling av vården. Vår grundsyn är att regionen ska svara för en offentligt finansierad hälso- och sjukvård. Den utvecklas bäst i ett sammanhållet system med obrutna vårdkedjor och med patientperspektivet i centrum. Region Jönköpings läns verksamheter skall också i allt väsentligt drivas i offentlig regi, där den med de största medicinska behoven prioriteras. Grunden till att vi har byggt upp en gemensam vård- och omsorgssektor är solidariteten med varandra. Skattemedel skall gå till vård och inte till aktieinnehavare och börshajar. Det är inte acceptabelt att våra gemensamma skattemedel går åt till att dryga ut redan tjocka plånböcker.

Den specialiserade vården skall inte privatiseras och styckas sönder. Istället skall den värnas och organiseras med anslagsfinansiering, detta gäller även primärvården. Därför avskaffas å

det snaraste vårdval Ögon och återgår till egen regi samtidigt som ett långsiktigt arbete med att avskaffa vårdvalet i primärvården planeras. De gemensamma resurser som finns till förfogande skall investeras i vården för att utveckla den och samtidigt öka patientsäkerheten.

För att kunna ge vård på likvärdiga villkor är det också viktigt att egenavgifter sätts på en rimlig nivå och att systemen förenklas och tydliggörs. Region Jönköpings län skall erbjuda en likvärdig vård med hög tillgänglighet över hela länet. Hälso- och sjukvården skall inte fungera som en marknad och patienterna är definitivt inte kunder. En god sjukvård på lika villkor är en rättighet. Riksrevisionens rapporter om vårdvalets effekter visar med all önskvärd tydlighet att vården i ökad utsträckning ges utifrån efterfrågan istället för efter behov i ett marknadsanpassat sjukvårdssystem. Det vill vi ändra på.

Vänsterpartiet står för en stabil och hållbar ekonomisk utveckling samtidigt som vi är ett alternativ till nedskärningspolitik. Vi låter behovet styra ekonomin och inte tvärt om. Vi eftersträvar att varje skattekrona skall gå till vård eller till det område som den är avsedd för. Den vinstdrivande vården är ett slukhål. Vänsterpartiet i Region Jönköpings län vill att allt överskott skall återföras till verksamheten. Privatiseringarna i vården och dess prestationsersättningar har lett till att administrationen och kontrollapparaten omfång ökat kraftigt. Det är inte rimligt att allt mer av vårdpersonalens tid går åt till administration. Managementbyråkrati och affärsmässig styrning hör helt enkelt inte hemma i vården. En sammanhållen vård styrd av behovsprincipen ger det bästa resultatet.

Välfärds miljarder

Efter förhandlingar mellan regeringen och Vänsterpartiet togs beslut om att genomföra en stor återkommande satsning på välfärden. Det innebär varje år lite drygt 90 miljoner extra i reformutrymme för Region Jönköpings län. Dessa medel är oerhört viktiga att beakta ur flerårsplansperspektiv. En långt gående plan måste tas fram för hur vår region på bästa möjliga sätt använder dessa pengar för att säkra en bättre och säkrare vård. Detta är medel som inte fanns innan. Det vore oansvarigt att bara blunda och använda pengarna till fylla igen svarta hål skapade av privatiseringar och lekstugepolitik i vården. Vänsterpartiet

föreslår därför att en fyraårig plan för dessa pengar tas fram. Medlen skall gå till satsningar på personal, kompetens och utveckling av vården.

Demokrati

Delaktighet och inflytande är en av de mest grundläggande förutsättningarna för vår demokrati. En förutsättning för detta är att insyn och meddelarfrihet garanteras i alla offentligt finansierade verksamheter. Det är för oss självklart att alla medborgare skall ha tillgång till politiska handlingar och få full insyn i politikernas arbete. Det är också viktigt att medarbetare uppmanas använda Synergi, som är det interna systemet för avvikelser, för att förbättra den egna verksamheten, här måste chefsmedarbetare vara en pådrivande kraft. Kanske behövs också en anonymitetsfunktion där medarbetare anonymt kan lämna tips om missförhållanden i vården. Demokratiska arbetsplatser kräver att alla har möjlighet att påverka sin arbetssituation och att det finns en tydlighet i beslutsvägarna. Delaktighet och inflytande är också det första av elva nationella folkhälsomål och möjligheterna till detta påverkar hälsan starkt. Därför är det viktigt att utveckla demokratiarbetet och förbättra det gentemot människor som behöver information på andra språk än svenska och personer som till följd av något funktionshinder har särskilda behov av anpassad information.

Hälsokommunikatörer kan vara en värdefull hjälp för människor med särskilda behov. Ett likvärdigt bemötande är a och o. Det är viktigt att patientnämnden har ett starkt mandat och att verksamheten tillåts utvecklas. Detta kan ske på bekostad av patientens direktkanal så på sikt bör tas bort. I nu läget är patientens direktkanal rättsosäker och dess funktion tvivelaktig. Det är fundamentalt att en ständigt pågående och levande dialog med de befintliga intresseorganisationerna och länets Inflytanderåd genomförs.

Dialogen med medborgarna måste utvecklas och fördjupas. Det tidigare Allmänpolitiska utskottet gjorde ett mycket bra förarbete inom demokratifrågorna. Det är viktigt att regionen arbetar vidare med de frågor som Allmänpolitiska utskottet berörde.

Hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Ett fortsatt och intensifierat arbete för att hälso- och sjukvården skall arbeta mer hälsofrämjande är viktigt att bejaka. Det är angeläget att arbeta vidare med konceptet

hälsofrämjande sjukhus i hela länet. Det är också viktigt att det finns tydliga handlingsplaner med preciseringar om hur skillnader i hälsa mellan befolkningsgrupper ska minskas och som beskriver ett arbetssätt för hur detta arbete skall bedrivas, såväl i sluten som i öppen vård. Alla vårdinrättningar skall kunna erbjuda råd och stöd till livsstilsförändringar och fysisk aktivitet bör oftare vara ett förstahandsval vid förskrivning. De hälsosamtal som skall genomföras gentemot olika åldersgrupper och förstagångsföräldrar når inte alls upp till förväntningarna, här måste insatserna förstärkas. Det som framförallt styr folkhälsans utveckling i vid mening är hur jämlikt samhället är. De enorma klasskillnader som finns är det enskilt största hotet mot folkhälsan. Hälsokonsekvensanalyser skall alltid föregå beslut i regionen som påverkar befolkningens tillgång till vård och hälsoinsatser. Dessutom måste friskvårdsbidraget ses över för att genomföra fullmäktigebeslutet som togs för flera år sedan. Friskvårdsbidraget skall vara lika för alla medarbetare och skall placeras på en generös nivå. Kultur i vården är ett bra komplement i den hälsofrämjande vården.

Ständiga förbättringar – viktigt för äldre och multisjuka

Vi anser också att särskilda insatser skall göras för att få ett tryggare omhändertagande av de äldre på länets akutkliniker. Det psykosociala omhändertagandet måste förbättras genom att förstärka kuratorsorganisationen på akutmottagningarna samt genomföra fortbildningar för all personal när det gäller krisintervention. De människor som drabbats av posttraumatiskt stressyndrom – PTSD – behöver ett professionellt omhändertagande och behandling. Någon form av traumacenter eller nätverk ska utformas i länet för att tillgodose dessa patienters behov. Patientsäkerheten är a och o i vården. Det måste alltid finnas ett fokus på ständiga förbättringar och en vilja att lära av sina misstag. Vårdskador måste systematiskt minimeras. Det handlar om att förbättra och prioritera upp arbetet med att minska skador till följd av smärta, fall, undernäring, trycksår och skador av urinkateter. Stöd- och serviceverksamheter har en viktig roll att spela när det gäller att ge en god och säker vård till alla patienter och skall ges goda förutsättningar. Inom strokevården och i arbetet med att förebygga stroke, exempelvis genom förbättrat omhändertagande och upptäckande av förmaksflimmer, finns mycket att vinna, mänskligt och ekonomiskt. Stora förändringar har under de senaste åren genomförts både i regionen och i länets kommuner. Flera olika vård- och omsorgsproducenter har gjort att vårdens organisation har blivit mer otydlig och svårgripbar. För att säkerställa att vårdkedjan håller ihop för äldre och multisjuka personer

måste nya lösningar prövas. Det går inte att hänvisa svårt sjuka till internet för att få information och instruktioner. Äldre människor måste kunna känna sig trygga med att få bästa möjliga vård och att få hjälp med samordning och kontakter. Många handlingsplaner och goda dokument har tagits fram för att stärka samverkan mellan regionen och kommunerna, trots detta kan det vara svårt att få arbetet att ta fart. Tätare delrapporteringar vore ett sätt att bättre fullfölja planerade gemensamma åtaganden. Satsningar skall göras på den palliativa vården för att ge bästa möjliga vård i livets slutskede. Detta skall ske på lika villkor i länet och oavsett ålder och diagnos hos patienten. Patienternas anhöriga har en mycket viktig roll att spela. Ett gott anhörigstöd betyder mycket för vårdens resultat och de anhöriga måste uppmärksammas och ges tillgång till adekvat information.

Vård på lika villkor

Varje människa oavsett betalningsförmåga, kön, etnisk tillhörighet eller ålder skall ha tillgång till en bra och likvärdig vård och omsorg. Om alla är med och tar ett gemensamt betalningsansvar för välfärden så klarar vi av detta. Vården skall vara solidariskt finansierad och prioritera efter behov och ge den allra bästa och säkraste vården. Regionen ska införa ett samlat högkostnadsskydd. I detta högkostnadsskydd skall öppensjukvård, sjukresor, behandlingshjälpmedel och dygnsavgift i slutenvård ingå. Detta för att säkra tillgången till vård och rehabiliteringsinsatser till alla invånare och för en rimlig kostnad.

Region Jönköpings län skall säkerställa en vård på lika villkor och ett ansvarstagande när det gäller skattemedel och skall därför inte sälja ut eller överlåta vårdcentraler och sjukhus till privata företag. Kontinuerlig oberoende kontrollfunktion av disponibla skattemedel utförs på privata vårdcentraler och möjlighet att snabbare säga upp tillstånd vid oegentligheter. Vården skall i alla lägen grundas på människovärdes- och behovsprincipen.

Det är av största vikt att satsningar på ökad tillgänglighet vad gäller nybesök inte leder till undanträngningseffekter, så att patienter med långvariga vårdbehov inte riskera att missa adekvat uppföljning. Därför ska en fördjupad analys göras av återbesöken och de konsekvenser förlängda väntetider kan medföra för olika patientgrupper. Vid redovisning till

den politiska nivån ska mätningar av nybesök och återbesök ges samma vikt. Detta tycks inte på ett tillfredställande sätt göras idag vilket är ett stort problem.

Allt vanligare blir diskussionen om att flytta fler uppgifter från sjukhus- och specialistvården till primärvården. En sådan uppgift är exempelvis öppenspsykiatri. Vänsterpartiet är kritiska mot att överföra fler uppgifter till primärvården om detta samtidigt innebär att dessa åtaganden integreras i vårdvalet. Det är fullt möjligt att fler uppgifter bör utföras av primärvården men då vill Vänsterpartiet ha en garanti för att dessa verksamheter inte inkluderas i vårdvalet och dessutom skall likvärdigheten beaktas.

Vår modell för primärvård

Primärvården måste ytterligare utvecklas och stärkas för att kunna fungera som den bas som vi menar att den skall vara. Då är tillgängligheten och kontinuiteten mycket viktig. Vi var och är motståndare till införandet av vårdval, som förändrade hela strukturen för primärvården med en fri etableringsrätt för läkare och vårdbolag. Vård- eller hälsocentralen måste ha en fast personalstyrka som arbetar tillsammans i ett team för patientens bästa, där alla yrkesgruppers unika kompetens tas tillvara. Region Jönköpings län skall utarbeta en modell som säkerställer patientens rätt att välja vårdcentral utifrån sina behov, inte marknadens. Det skall inte vara möjligt att välja "fel" vårdcentral eftersom alla centraler i enlighet med Hälso- och sjukvårdslagstiftningen skall vara likvärdiga. Satsningen på en förstärkt kvalitet och på verksamhetsutveckling skall intensifieras. Alla offentliga vårdcentraler skall kunna bli certifierade till Hälsocentraler enligt särskilda kriterier. Hälsocentralerna skall arbeta teambaserat med en helhetssyn som innefattar såväl förebyggande som rehabiliterande arbete. Det skall vara lätt att få kontakt med vården och att sedan få rätt vård av rätt personal på rätt plats i vårdkedjan. Det får inte vara "kostnaden" som är i centrum utan patienten. Primärvårdens FoU enhet skall kontinuerligt utvärdera effekterna av diagnosrelaterade ersättningssystem som rönt stark kritik och har ifrågasatts på flera grunder. Psykosociala team med kurator och psykolog är en självklarhet. Ökad service i form av utökat öppethållande ska prövas för att öka tillgängligheten. Ändamålsenliga och moderna lokaler är viktigt för möjligheterna att kunna rekrytera personal och för att erbjuda patienterna en god miljö. Bemötandefrågor är ständigt aktuella och skall vara föremål för

fortbildning för all vårdpersonal. Det kan handla om HBTQ-frågor, jämställdhetsfrågor och hedersproblematik.

Jämställd vård ger folkhälsa

Vården ska vara jämlik och jämställd. Sjukvårdens kvalitetsarbete måste fokusera än mer på att synliggöra kön. Idag råder det konsensus kring att män och kvinnor har rätt till likvärdig vård. Trots detta finns det en stor kunskapsbrist om de orättvisor som fortfarande råder och hur dessa ska utjämnas. Att ha ett könsperspektiv på hälsa är väldigt viktigt. Särskild uppmärksamhet måste alltså ägnas den ojämlika fördelningen av sjukvård och resurser mellan flickor och pojkar, kvinnor och män. För att utjämna ogrundade skillnader mellan könen krävs en aktiv prioriteringsdiskussion och beslut utifrån goda underlag.

I Öppna Jämförelser – jämställdhet, 2016, framgår att Region Jönköpings län inte gjort sin hemläxa när det gäller att beakta jämställdhetsperspektivet frågor rörande personalansvar och service till medborgarna. Det innebär idag att vi lönediskriminerar våra kvinnliga medarbetare samtidigt som vi konsekvent ger männen dyrare och bättre behandlingar och mediciner. Regionen bör därför ta fram en strategi kring hur vi kan förändra regionen till en mer jämställd sådan.

Varje beslut måste präglas av ett genus- och barnperspektiv. Likaså måste könsuppdelad statistik finnas tillgänglig inom alla relevanta områden och också presenteras för politiker och chefer. Våld i nära relationer är ett fortsatt stort problem. Personalutbildningar om genusperspektiv och HBTQ skall genomföras. Det måste finnas kompetent personal dygnet runt som kan bemöta våldsutsatta och våldtagna kvinnor på vårdheterna. Därför skall Alternativ till våld ges resurser att ta ett nästa kliv och bredda sin verksamhet. Ett försök med kurator i beredskap skall inledas på akutmottagningen Ryhov, Jönköping.

Vänsterpartiet vill vidareutveckla Alternativ till våld (ATV). Deras uppdrag är väldigt viktigt och når en begränsad målgrupp. Våld i nära relationer är vanligt och oftast är det ett mansproblem. Men ATV vänder sig även till kvinnor eller personer i samkönade relationer som utövar våld. Vänsterpartiet vill att Region Jönköpings län tillsammans med berörda

kommuner utvidgar verksamheten till att bli regiontäckande. Dessutom skall uppdraget inkludera en verksamhetsdel som fokuserar på barnen och den utsatta parten i relationen vilket oftast är kvinnan.

Psykiatrisk vård

Allmänpsykiatrin liksom barn- och ungdomspsykiatrin behöver förstärkas och få möjlighet att också utveckla sitt arbetssätt med specialiserade team med olika yrkeskompetenser och med ett rikare utbud av behandlingsmetoder för olika patientgrupper. Det är elementärt att det är låga trösklar till första linjens psykiatri och att den finns tillgänglig för snabb och säker vård. Vi ser det som centralt att utveckla nya mellanvårdsformer mellan sluten och öppen vård. Det är också av stor vikt att den nödvändiga slutenvården utvecklas i stället för att utarmas. Både patienter och personal ska uppleva sin tid på vårdavdelningen som meningsfull. För de patienter som orkar och vill ska det finnas ett basutbud av aktiviteter som t.ex. fysisk träning och skapande verksamhet. Slutenvården ska vara mer än en akut- och väntstation. Vår vision är en slutenvård som arbetar konsekvent återhämtningsinriktat och verkar mera gränsöverskridande i förhållande till mellanvård, öppenvård och lokalsamhälle.

Det behövs ett större utbud av olika vårdformer och behandlingsalternativ. Den öppna psykiatriska vården behöver förstärkas och bemannas på ett mer ändamålsenligt sätt. Rehabiliteringspersonal skall finnas på alla mottagningar och ett ökat fokus på patienternas somatiska hälsa skall garanteras. Bland annat är antalet fysioterapeuter inom den psykiatriska vården oerhört lågt, något som ska åtgärdas. Sjukgymnastisk behandling är mycket värdefull i behandling av psykisk ohälsa. Äldre personers psykiska ohälsa uppmärksammas inte alltid tillräckligt av vården. Äldrepsykiatriska team med speciell kompetens och tillgång till särskilda vårdplatser skall införas. Kartläggningar som gjorts i länet och nationellt visar att med stigande ålder minskar andelen äldre med psykisk ohälsa som erbjuds samtalsterapi som komplement eller alternativ till läkemedelsbehandling. Uppgifter om fördelning av öppenvårdens resursbehov, beskrivning av rehabiliteringsbehov och uppgifter om skillnader i vård utifrån ett jämställdhetsperspektiv är exempel på områden där det behövs ett fördjupat kunskapsunderlag.

Ett återhämtningsinriktat arbetssätt ska genomsyra regionens psykiatriska verksamheter och all personal ska rustas för detta genom nödvändiga utbildningsåtgärder. Personer med egen erfarenhet av psykiatrisk vård ska knytas till ledningsorganisationen och även nyttjas som resurser inom basverksamheterna, t.ex. vid personalutbildningar. Regionen ska i samverkan med kommunerna säkerställa en högre grad av brukar- och anhöriginflytande i hela länet. Arbetet med s.k. brukarrevisioner av olika verksamheter ska intensifieras och understödjas.

Regionen ska uppmuntra och understödja initiativ och verksamheter i lokalsamhället som främjar återhämtning och motverkar stigmatisering, t.ex. Fontänhus. Den pågående försöksverksamheten i länet med så kallade Återhämtningscenter ska noga följas och utvärderas. Likaså är de förstudier som gjorts om så kallad Recovery Colleges lovande och ska nu konkretiseras i form av en eller flera försöksverksamheter enligt liknande modell som Hjärtats Hus i Jönköping. Det är glädjande och regionen ska vara väldigt positiv till detta.

En plan med delmål för att minimera antalet självmord skall tas fram med siktet inställt på en nollvision. Stödet till anhöriga behöver förbättras inom hela psykiatriområdet. Det är viktigt att regionen aktivt arbetar med resultatet genomförd kartläggning av anhörigstödet som ingår som en del i gällande samverkansöverenskommelse med kommunerna.

Inom länets psykosvård ska patienter med komplex och långvarig problematik – i linje med gällande nationella riktlinjer - ha tillgång till stöd från integrerade team som utgår från ACT-modell ("Assertive Community Treatment") För att detta ska kunna genomföras i hela länet behöver initiativ tas för att utveckla nya samverkansmodeller gentemot kommunerna. Det exempelvis innebära att flera kommuner "delar" på ett team för att få till stånd ett tillräckligt stort patientunderlag.

Inom några landsting i landet pågår försök med så kallad patientstyrd inskrivning. Försöken har initierats bland annat utifrån erfarenheter inom exempelvis norsk psykiatri, där modellen använts i ganska stor omfattning under senare år, med goda resultat. Målgruppen är patienter med ett förutsebart, återkommande behov av slutenvård såsom exempelvis psykospatienter med ätstörningsproblematik eller unga personer med självskadeproblematik. För dessa personer är de obligatoriska inskrivningsrutinerna via akutmottagningen, där man får "ta om allt från början", onödigt plågsamma, förödmjukande och traumatiserande. Risker finns att inläggningarna därmed blir längre än nödvändigt.

Genom att upprätta kontrakt med dessa patienter om tillgång till plats på vårdavdelning under viss begränsad tid, skapas en egenkontroll och trygghet som i förlängningen kan leda minskat behov av slutenvård och minska riskerna för att tvångsvård måste användas. Vänsterpartiet har tidigare föreslagit att ett försök påbörjas med patientstyrd inskrivning i regionen. Erfarenhetsutbyte ska ske med redan pågående pilotprojekt i andra delar av landet. Detta genomförs nu. Därför är det viktigt att regionen fortsätter arbetet med att utveckla patientstyrd inskrivning och aktivt följer forskningsresultat inom området.

Missbruk och beroende

Människor som fastnat i ett missbruk är en extremt utsatt grupp. Samverkan är oerhört viktig mellan kommunerna och regionen. Det är av största vikt att samarbetsformer och ansvarsfördelning är tydligt preciserade och förankrade på högsta politiska nivå. De länsöverenskommelser med handlingsplaner som är gällande ska regelbundet utvärderas och återkopplas till Regionfullmäktige, intresseorganisationer, länsbrukarråd och Nämnden för folkhälsa och sjukvård. Det är av yttersta vikt att denna viktiga information inte fastnar i Kommunalt forum. Utvärderingarna ska, om det är möjligt, omfatta en så kallad brukarrevision.

Människor med beroendeproblematik som behöver vårdas på sjukhus har samma rätt som andra till adekvat vård och deras säkerhet får inte riskeras på grund av exempelvis platsbrist. Det är helt oacceptabelt att inläggningstiden för abstinensbehandling har krympts till den grad att patienter snabbt återfaller i missbruk efter utskrivning. Ett missförhållande som faktiskt har uppmärksammats av såväl enskilda som berörda brukarorganisationer. En särskild genomlysning ska därför göras av hur akutsjukvård med abstinensbehandling för personer med missbruksproblematik fungerar.

Personer med missbruksproblematik och som samtidigt har lider av psykisk ohälsa skall få stöd och hjälp av integrerade team med Case Managers i länets alla delar. Det är av största vikt att dessa personers fysiska hälsa följs upp extra noga genom en god samverkan med primärvården. Att hitta former för att erbjuda personer med riskbruk och begynnande missbruk lättillgänglig hjälp är av strategisk betydelse för att minska personligt lidande och höga samhällskostnader. I och med vårdvalets införande avvecklades flera av länets

socialmedicinska mottagningar. Vissa finns kvar men erbjuder främst samtalsbehandling, då primärvården övertagit det medicinska ansvaret. Vänsterpartiet ser det som mycket viktigt att analysera denna utveckling och dess konsekvenser för olika målgrupper.

Förebyggande insatser för att förhindra smittspridning av infektionssjukdomar som är vanliga bland missbrukare måste införas. Därför är det så viktigt och glädjande att vi nu inför ett sprututbytesprogram.

Även anhöriga till människor med missbruk behöver stöd och hjälp för att orka i en svår situation. Regionen behöver se över vilket stöd som ges till de anhöriga. Samverkan mellan regionen och länets kommuner är viktig när det gäller att forma en god eftervård.

En stor grupp människor, ofta kvinnor, har hamnat i ett beroende som initierats av sjukvården. Vi tänker då på den överförskrivning som under många år funnits i Region Jönköpings län. Det handlar om beroendeframkallande mediciner bland annat inom gruppen Bensodiazepiner, läkemedel som ges i syfte att motverka sömnlöshet, oro och ångest men som kan leda till ett plågsamt beroende. Här måste Region Jönköpings län ta ett större ansvar dels när det gäller förskrivningen men även när ett läkemedel efter lång tid skall fasa ut. Det är ett orosmoment att allt fler unga hamnar i denna typ av beroende. Även den ökande utskrivningen av antidepressiva mediciner, främst inom gruppen SSRI-preparat, till mycket unga personer är mycket oroande och måste nog följars upp.

Det krävs en obligatorisk samkörning av medicinförskrivning för att uppmärksamma den totala förskrivningen och därigenom undvika överförskrivning och förskrivning av mediciner som motverkar varandra. Denna funktion finns men behöver användas brett och generellt.

Barn och unga

Det finns stora behov att stödja och hjälpa de unga som i allt högre utsträckning drabbats av psykisk ohälsa, det är positivt att mottagningar med detta syfte finns i alla länsdelar. Det är också viktigt att minska väntetiderna för BUP-utredningar och att brister i samverkan med skolan arbetas bort.

Det är grundläggande att arbeta för likvärdiga ungdomsmottagningar i samverkan med alla kommuner eftersom detta inte finns reglerat i lagtexten. De nationella minimikrav som tagits fram av Sveriges förenade ungdomsmottagningar är regionen och kommunerna inte i närheten av att klara av. Det är nödvändigt att en ungdomsmottagning finns i varje kommun och att de nationella riktlinjerna för bemanningsgrad och professioner följs. Vänsterpartiet satsar ånyo stort på ungdomarna och förstärker ungdomsmottagningsverksamheten med 11 miljoner kronor. Region Jönköping ska arbeta för att införa gratis preventivmedel i form av kondomer på samtliga ungdomsmottagningar. Samtidigt måste öppettiderna förbättras. 25 år skall vara övre gräns för att få besöka ungdomsmottagningar.

Det suicidpreventiva arbetet måste intensifieras när det gäller de unga – här gäller en absolut nollvision. Bidrag för glasögon till barn och unga måste utvecklas och därför välkomnar vi regeringens satsning. Utbildning och skolgång påverkas negativt om synfel inte korrigeras. Arbetet med barnkonventionen fortsätter och barn med svårt sjuka föräldrar skall ges stöd. Habiliteringen är en verksamhet som riktar sig till människor med tidigt förvärvade funktionsnedsättningar. En mycket viktig verksamhet för att ge en god livskvalité och möjligheter till ett bra liv. Fler barn än tidigare har idag behov av kvalificerad habilitering. Barnen behöver skyddas från skadlig inverkan av kemiska ämnen, det ska ingå i Barnhälsovårdens uppdrag att informera och stödja föräldrar i dessa svåra frågor som kräver ökad kunskap. Regionen skall även fortsättningsvis erbjuda ungdomspraktik, för att få unga intresserade av vård och omsorgsarbete och för att ta ett samhällsansvar genom erbjuda meningsfull praktik.

Rehabiliterings- och habiliteringsarbetet

All vård måste genomsyras av ett rehabiliterande synsätt. Att satsa på förebyggande arbete och rehabilitering är god hälsoekonomi. Det gäller att ha ett långsiktigt perspektiv och att innefatta den nödvändiga rehabiliteringen efter sjukdom och skada i processen redan från början. Även rehabiliterings- och psykosociala insatser samt återbesök skall ingå i vårdgarantin. Att upprätta individuella rehabiliterings- och habiliteringsplaner måste vara rutinbaserat. Det är stora områden som innefattar allt från att stödja tidigt funktionsnedsatta till ett så gott liv som möjligt under mycket lång tid, till medicinsk rehabilitering efter skada och sjukdom mitt i livet. Men även mera begränsade insatser för

att anpassa en arbetsplats i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering. Tekniska hjälpmedel måste ses som en del i rehabiliteringsprocessen och ska vara avgiftsfria. Under senare år har hjälpmedel tagits fram som kan ge en bättre vardag till personer med olika neuropsykiatriska och psykiatriska symtom. Denna typ av kognitiva hjälpmedel skall tillhandahållas till de patienter som har behov av dem, och kunskap om denna typ av hjälpmedel skall spridas till patienter, anhöriga och medarbetare. Bassängträning måste kunna erbjudas i alla länsdelar. Utlands- och utomlänsvård är ett värdefullt komplement till annan regelbunden rehabilitering på hemorten. Den länsövergripande kartläggning över hur rehabiliteringsresurserna är fördelade inom såväl somatisk som psykiatrisk vård samt mellan öppen och sluten vård, som genomförts och redovisades under hösten 2010 visade på stora obalanser i resurserna. Det är ytterst angeläget att den genomlysning som skett med anledning av kartläggningen kompletteras och ger underlag till att rehabiliterings- och habiliteringsresurserna fördelas rättvist över länet och inom olika verksamheter. Det krävs också uppgifter från andra landsting och regioner för att kunna jämföra och utveckla rehabiliteringen i länet.

Tandvård

Att tänderna är en del av kroppen, som har stor betydelse för vår totala hälsa, är det många som säger. Men det är få som gör något åt det. Därför är det självklart att alla skall ha rätt till en god tandhälsa oberoende av plånbokens tjocklek. På nationell nivå bör högkostnadsskydd för tandvården tas fram.

I Region Jönköpings län är det viktigt att alla medborgare i länet har tillgång till offentligt driven Folktandvård. Det är också viktigt att det finns en geografisk närhet till Folktandvården. Region Jönköpings län har varit föregångare inom tandvården och speciellt inom barn- och ungdomstandvården har man nått de bästa resultaten i landet. Möjligen bör det högsta priset för Friskstandvård ses över så att kostnadsskillnader jämnas ut. Det är klokt att investera i god tandhälsa redan i ungdomsåren genom att utvidga åldersspannet för fri tandvård. Det är nödvändigt att Folktandvården tidigt når alla barn. Därför bör deras uppdrag med att besöka skolor och flyktingboenden utvidgas. Folktandvården bör också ges resurser för att införskaffa så kallade mobila tandläkarstolar så att projekt likt de som

genomförts på äldreboenden också kan genomföras på flyktingboenden. Samverkan med berörda myndigheter är a och o.

Folkhälsa

Bästa möjliga hälsa är en mänsklig rättighet som har en central plats i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna från 1948. Det innebär en skyldighet att arbeta förebyggande, undanröja ohälsa och att prioritera de med störst behov när det gäller vård och behandling. Trots detta har flera grupper i vårt samhälle en alltför hög ohälsa, en ohälsa som faktiskt kan åtgärdas. Det största hotet mot en god folkhälsa har sin rot i samhällets klasskillnader. Det är hälsans sociala bestämningsfaktorer som måste påverkas för att få bukt med hälsoklyftor. Det handlar om inflytande, jämlikhet, ekonomi och delaktighet. Med stor oro ser vi hur hälsoklyftorna i Sverige ökar. Det behövs krafttag inom mammografi och efter att vi under lång tid kunnat se hur dödstalen i hjärt-kärlsjukdom minskat stadigt, ser vi nu en tendens till uppbromsning. Det är tydliga varningssignaler. Hårdast drabbas den del av befolkningen som har låg- eller ingen utbildning. Samma signaler ljuder när det gäller rökning, fetma och andra hälsofaror. Ohälsan är som störst i områden med hög arbetslöshet och låg utbildningsnivå. Det vill vi ändra på.

Hållbar utveckling

Region Jönköpings ska prioritera miljöarbete som har stark koppling till bättre folkhälsa och god resurshushållning. Ett sätt är att aktivt motsätta sig de övergrepp som just nu planeras på regionens största dricksvattentäkt, Vättern. Regionen ska säga nej till gruvbrytning och militära övningar som innebär att stora mängder bly dumpas i Vättern. Prioritera förbättringar inom transportområdet med bland annat fler miljöbilar som använder förnyelsebara bränslen. Antalet resor i tjänsten måste hållas nere och flygresor minimeras med hjälp av bättre utnyttjande av videokonferens- och datateknik. Region Jönköpings län måste sträva efter att minska den totala mängden transporter. Insatser för att öka andelen ekologiska livsmedel och miljöanpassade produkter skall fortsätta. All el, 100 %, som levereras till Region Jönköpings län skall uppfylla kraven för miljömärkt el. Arbetet med att miljömärka läkemedel och att stärka det miljömedicinska arbetet måste intensifieras. Det är också viktigt att de produkter som inhandlas i verksamheten är hållbara. Schyssta villkor för produktionsarbetarna är en förutsättning. Ökad kompetens och kunskap om kemikaliers

skadliga effekter behövs i regionen. Avgiftsfri kollektivtrafik på lågt nyttjade sträckor bör prövas.

Personalen – Region Jönköpings läns viktigaste tillgång

Målet för Vänsterpartiet har alltid varit att heltid skall vara en rättighet och deltid en möjlighet för personalen. Det är viktigt att beslutet om rätt till heltid följs upp. Beslutet är en stor seger för de partier som under lång tid förespråkat rätten till heltid både som en klass- och jämställdhetsfråga. Det är också viktigt att regionen kvalitetssäkrar jämställdhetsarbetet så att kontinuerliga framsteg sker på exempelvis lönesidan.

Regionen ska även säkra en god arbetsmiljö för sina medarbetare. Friskvård och förebyggande arbete är oerhört viktigt för hälsan och träning på arbetstid kan vara en del i detta. Den som drabbats av sjukdom måste få en snabb och kvalificerad rehabilitering och erbjudas en aktiv sjukskrivning med möjlighet att pröva sig fram till goda lösningar. En återgång i arbete måste få ta den tid som krävs för att få bästa möjliga, varaktiga resultat. Som offentlig arbetsgivare har Region Jönköpings län såväl ett ansvar som en möjlighet att vara ett föredöme och ge goda exempel när det gäller att erbjuda funktionsnedsatta möjlighet till anställningar. Detta arbete måste prioriteras och ett betydligt större antal anställningar förverkligas. Det är viktigt att minimera användandet av bemanningsföretag – på sikt skall de väck! Samtidigt måste Region Jönköpings län vara pådrivande i att få till stånd en nationell samverkan i frågan.

En viktig del av vården är de olika stödverksamheterna som städ, transport och verksamheter inom medicinsk diagnostik. Neddragningar och konkurrensutsättningar har visat sig innebära risker i patientsäkerheten och i förlängningen gett upphov till stora kostnader istället för de besparingar som varit avsikten. Regionen måste bli bättre på att hörsamma medarbetare och lyssna på facklig kritik, det är aldrig okej att utan vidare köra över personalen. Hur stimulerande är det exempelvis för barnmorskan att placera en nyligen förlöst kvinna i en fyrsal och skicka hem pappan när det är dags för den nybildade familjen att sova tillsammans för första gången. Hur stimulerande är uppgiften att placera en patient i korridoren då det inte finns plats någon annanstans i sjukhuset. Nedskärningarna av

vårdplatser är inte bara ett hot mot patientsäkerheten, de är också en stress- och arbetsmiljöfråga för personalen.

Samtliga yrkesgrupper inom Region Jönköpings län behöver få tillgång till kompetensutveckling och stimulans. Speciellt behöver detta säkerställas för gruppen undersköterskor och skötare. Även andra professioner som exempelvis arbetsterapeuter, sjuksköterskor, kuratorer och fysioterapeuter är i starkt behov av möjlighet till kompetensutveckling och samverkansgrupper. Medarbetare på ungdomsmottagningarna måste ges utrymme för fortbildning eftersom detta är eftersatt idag.

Delaktiga och engagerade medarbetare är den allra viktigaste resursen som Region Jönköpings län har. Deras synpunkter och förbättringsförslag är helt enkelt ovärderliga. En anonymitetsfunktion skall inrättas så att medarbetarna även anonymt kan tipsa om missförhållanden. Regionen skall också uppmuntra medarbetare och chefsmedarbetare att använda sig av synergisystemet på ett mer omfattande och rutinbaserat sätt.

Region Jönköpings län skall i all väsentlig och möjliggrad efterfråga kollektivavtal alternativt kräva kollektivavtalsvillkor för all verksamhet som finanseras och upphandlas av regionen. Detta i enlighet med det nya EU-direktivet från 2014 och svenska konkurrensverkets nya definition kring vad som är möjligt att kräva i en upphandling. Här måste regionen vara offensiv, inte minst med tanke på att svenska primärkommuner och regioner är de parter i hela Europa som ställer lägst krav.

Det är angeläget att satsa på arbetsmiljöförbättringar för serviceverksamheterna. Många forskare varnar idag för konsekvenserna av att tillämpa industrimodeller för produktion på verksamheter i offentlig sektor, exempelvis i vården. Vi ser idag ökande sjukfrånvaro. De som är hårdast drabbade är kvinnor och hårt belastade yrkesroller som sjuksköterskor, arbetsterapeuter, undersköterskor och städ. De mer chefsinriktade arbetsrollerna är inte lika hårt drabbade. Detta tyder på att sjukfrånvaro inte är en naturlag utan något som vi i allra högsta grad kan påverka. Ett projekt med att prova sex timmars arbetsdag med bibehållen lön inom några utvalda verksamheter eller arbetsplatser skall provas. Projektet

skall följas av forskning och utvärdering skall genomföras. Om det visar på goda resultat för verksamheten och för personalen i sig kan projektet utvidgas.

Regionen måste fortsätta arbetet med RAK – rätt använd kompetens. Det håller inte i längden att låta exempelvis sjuksköterskor sköta städning och tvättning eller att de gör jobb som annars kunde utförts av exempelvis lokalvårdare och undersköterskor. På sätt och vis har regionen själva satt sig i en sits där brist på sjuksköterskor råder eftersom deras yrkeskompetens inte används på rätt sätt.

Det är angeläget att satsa på arbetsmiljöförbättringar för serviceverksamheterna. Många forskare varnar i dag för konsekvenserna av att tillämpa industrins modeller för produktion på verksamheter i offentlig sektor, som exempelvis i vården. Administrationen ökar och medarbetarna upplever att de får mindre inflytande och att de professionella kunskaperna inte fullt ut används. En översyn av den centrala administrationen med en minskning som ambition skall göras. Nödvändig administration skall givetvis utföras av därtill kompetenta medarbetare, men överflödiga administrativa insatser skall utgå. Vården skall utvecklas genom förbättringsarbete. Fler yrkesgrupper, exempelvis inom rehabiliteringsområdet skall erbjudas specialisttjänster och undersköterskornas profession skall utvecklas och stärkas med kompetensutvecklingsinsatser. Höjda studielöner och stegrade löner för en del specialiseringar inom vården är en nödvändighet för att locka till sig kompetenser som idag är en bristvara.

Kommunikationer i hela länet – för alla

Region Jönköpings län ska verka för jämlika kommunikationer. Likaså är det viktigt att ha en ungdomsstrategi kring åldersgränser och taxor. Ungdomar är en stor resandegrupp. En attitydförändring måste ske när det gäller inställningen till åka kollektivt. Här är ungdomskortet en mycket bra början. Det skall vara ett enkelt och billigt alternativ att välja kollektivt resande för medborgarna oavsett var i länet man bor och arbetar. Att satsa på det kollektiva resandet är framtiden och det som utvecklar länet på ett hållbart sätt. Kollektivtrafiken skall vara tillgänglig för alla och funktionsnedsattas behov skall tillgodoses. Tidtabellssamordning och trygghet är viktigt liksom att utveckla kollektivtrafiken genom möjlighet till anropsstyrning. Den särskilda kollektivtrafiken ska ha stora krav på sig i dessa

avseenden. En utflyktsbuss för personer med funktionsnedsättning som kan användas i hela länet är en satsning på hälsan för dessa grupper. Resenärernas trygghet, säkerhet, punktlighet och lokalkännedom är helt avgörande.

Sjukresor skall ingå i utredningen om ett samlat högkostnadsskydd som Vänsterpartiet föreslår. Vidare bör sjukresorna utredas när det avser hur det fungerar för de som tvingas till vård i annan region när vi själva inte klarar av vårt vårdansvar. Boendefrågan för dessa personer skall samtidig utredas. Det är viktigt att dessa personer och familjer inte åläggs orimligt stora kostnader i förhållande till vad det hade kostat att få vården på hemmaplan.

Region Jönköpings län skall av miljö- och klimatskäl avstå från att ge stöd till flygplatsen i Jönköping. Regionen skall som projekt införa avgiftsfri kollektivtrafik på särskilt utvalda sträckor när låg resandegrad råder. Detta för att stimulera det kollektiva resandet samtidigt som där är förknippat med små kostnader eftersom självtäckningsgraden på dessa sträckor i praktiken kan vara lika med noll. Att inte belasta miljön med plastkort eller förarna med kontanthantering bör premieras inom kollektivtrafiken. Därför bör biljetter köpta via mobiltelefonen subventioneras i minst samma utsträckning som *reskassakorten*.

Järnväg är en centralfråga både inom miljö- och transportområdet. Vi måste göra allt som står i vår makt för att säkra i framtidens generationer och företag har tillgång till ett ordentligt och snabbt järnvägsnät.

Investeringar

Investeringsbehovet är stort i Region Jönköpings län och Vänsterpartiet anser att det är viktigt att investera för framtiden. Det innebär att använda resurserna på ett sådant sätt att investeringar kan genomföras här och nu utan att framtidens investeringsbehov sätts på marginalen. Vi måste helt enkelt investera klokt nu och utan att slå undan benen för den framtida verksamhetens investeringsmöjligheter. För att jämna ut investeringsförloppet och utgallra toppar och dalar i investeringsplanen vill vi avsätta 200 miljoner årligen ur det egna rörelsekapitalet för planperioden. Det enda ansvarsfulla är att blicka framåt och se till att vi även i framtiden har råd att investera.

Kultur

Kulturen skall ses både som en samhällsbyggare och en normbrytare. Den är en förutsättning för demokrati och skall ges stort utrymme i samhället. Utvecklingsområden är kultursamordnare och kultur i vården. En vision för Kultur i vården måste tas fram. Kulturen har genom framgångsrika projekt i Regionen visat sig vara ovärderlig genom sina olika uttryck som kan ge förbättrad hälsa och välbefinnande till olika patientgrupper. Dans, film, litteratur, bildkonst och teater tillsammans med en genomtänkt och god miljö är hälsobringande och har ett stort egenvärde i sig. Det är nödvändigt att regionen stödjer SMOT och Spira i sitt arbete med att utvecklas och att nå ut till hela länet.

IT-samhället ger nya möjligheter för patienterna att ta del av olika former av kultur på sjukhusen. Här finns stora utvecklingsmöjligheter som kan förbättra kvalitén och upplevelsen av vården både för barn och vuxna. Kulturhuset Spira skapar regionala fördelar.

Tillgängligheten till kultur för alla i länet är en självklarhet. Barn- och ungdomsverksamhet och samarbete med skolor och annan kommunal verksamhet är viktig. Det skall skapas ett samarbetsforum mellan kommunerna och Regionen även när det gäller kulturfrågor för att få ett förankrat kulturutbyte över hela länet. KulturreSOR med kollektivtrafiken är en viktig del i att ge alla medborgare tillgänglighet till kulturen. Region Jönköpings län skall arbeta fram en policy för att beskriva samverkan med amatörföreningar och yrkesverksamhet inom dans, teater och musikverksamhet. Detta för att möjliggöra goda och likvärdiga villkor för amatörföreningar i länet. I policyn bör även beskrivning av bidragsformer lyftas fram och förtydligas för att hitta nya vägar fram till amatörerna i regionen. Det är också intressant att undersöka hur de ekonomiska förutsättningarna för amatörerna att vara på Spira ser ut.

Regionen skall arbeta för att ett nytt system för kulturstöd skapas. I det nya systemet skall det finnas riktlinjer för vem som har rätt att besluta om de olika stöden samt att amatörprojekt bereds stöd och hjälp med ansökningar så att de har en chans att hävda sig mot yrkesprojekt. Vänsterpartiet vill stärka stödet till kulturprojekt.

Regionala och internationella utvecklingsfrågor

I och med bildandet av Region Jönköpings län finns starka förhoppningar på att uppnå ett sammanhållet, jämlikt och hållbart län. För att leva upp till dessa målsättningar krävs en tydlig plan där allas delaktighet och öppenhet bejakas. Vänsterpartiet i regionen kommer att arbeta för att stärka dessa värderingar. Länet har en fantastisk natur och goda möjligheter till rekreation och turism. Detta kan utvecklas ytterligare genom satsningar på kollektivtrafik. Vandrings- och cykelleder blir allt mer eftersökta som för att underlätta natur och kulturupplevelser. Att värna den biologiska mångfalden och naturvärden, som exempelvis Vättern som med unik miljö och dricksvattentäkt, är något vi är skyldiga våra barn och barnbarn. Utbildningar och konferenser som tar upp funktionsnedsättning i relation till hälsa och hälsofrämjande åtgärder skall anordnas. Det är självklart att i Folkhälsoprogram, handlingsplaner och policydokument lyfta in de funktionsnedsattas hälsosituation. Satsningar på bredbandsutbyggnad är en nödvändighet för att uppnå digital jämlikhet i hela regionen. De som bor på landsbygden har lika stort behov som alla andra av ett pålitligt och snabbt bredband. Vänsterpartiet välkomnar därför den satsning på bredbandsutbyggnad som regeringen tillsammans med Vänsterpartiet nu har presenterat. Här måste regionen vara aktiva och ta del av de medel som erbjuds. Framtidens bredband måste vara stabilt och säkert. Vänsterpartiet i Region Jönköpings län förordar därför i första hand nedgrävda ledningar framför exempelvis 4G.

Region Jönköpings läns internationella verksamhet ses nu över och förnyas. Det är viktigt att vi här förklarar att världen är global och att regionen ibland måste rikta blicken utan för EU för att hitta nya intressanta samarbetsparterners. Region Jönköpings län kommer att ha ett större och mer övergripande ansvar för internationella frågor som motiverar en samlad översyn. Våld i nära relationer är ett allvarligt samhälls- och folkhälsoproblem i hela världen. Det är positivt att Regionen tagit fram en gemensam länsövergripande handlingsplan rörande våld i nära relationer och att arbetet med att utbilda medarbetare och att arbetet med att ta fram en webbutbildning fortsätter och kanske kan vi sprida modellen utanför regionens och Sveriges gränser.

Med anledning av ovanstående föreslår Vänsterpartiet Region Jönköpings län:

1. **att** ta bort begreppet *kund* ur hela budgetdokumentet och ersätt med *patient, resenär* eller *brukare*.
2. **att** Region Jönköpings län aktivt arbetar för ett hyrläkarstopp i samarbete med andra regioner och börjar med ett antal verksamhetsområden redan 2017.
3. **att** inköp av ekologiska livsmedel bör omfatta minst 50 procent av den totala livsmedelskostnaden.
4. **att** för att möjliggöra klok hushållning, och för att hindra att behovsprincipen sätts ur spel, ändra regelverket för Vårdval så att uppföljningskraven skärps.
5. **att** ytterligare vårdval och privatiseringar inte skall genomföras i Region Jönköpings län.
6. **att** Region Jönköpings län på ett aktivt sätt driver frågan om vårdvalets avskaffande.
7. **att** Vårdval ögon å det snaraste avskaffas och att regionen tar över verksamheten i egen regi.
8. **att** det skall råda flexibla och generösa öppettider inom primärvården i hela länet.
9. **att** för att säkerställa att primärvården som ges länet invånare är likvärdig skall insynen i all verksamhet som är finansierad av skattebetalarna i Region Jönköpings län omfattas av samma insynsmöjlighet. Offentlighetsprincipen skall råda.
10. **att** vården skall ges med kontinuitet och genom arbete i team där rehabkompetens exempelvis sjukgymnaster/fysioterapeuter och arbetsterapeuter erbjuds. Apotekare, logoped, kuratorer, dietister och psykologer ska finnas med i teamsamverkan i primärvården.
11. **att** hälsosamtal och folkhälsoundersökningar ska omfatta frågor om våld i nära relationer samt att personalutbildningar om genusperspektiv i vården planeras och börjar genomföras under 2017.
12. **att** fler människor med funktionsnedsättning och i behov av särskilt stöd skall anställas inom regionen. Arbetet med att få fler personer med funktionsnedsättning involverade i regionens verksamhet måste förbättras.
13. **att** för att säkerställa att vårdkedjan håller ihop och för att stärka de äldre och multisjukas ställning ska en samordningsfunktion inrättas. En äldresamordnare kan utgöra denna funktion.
14. **att** en översyn av kuratorsorganisationen och det psykosociala stödet på Länssjukhuset Ryhov skall genomföras. En försöksverksamhet med jourkurator genomförs vid akutmottagningen på Länssjukhuset Ryhov.

15. **att** nuvarande ekonomiska åtgärdsplan revideras och nedskärningarna av vårdplatser stoppas omedelbart och istället tillförs nya vårdplatser.

16. **att** andelen dietisttjänster i Region Jönköpings län ska utökas. För detta ändamål tas en handlingsplan för rekrytering fram.

17. **att** enhetliga patientavgifter i vården införs. Beloppet skall vara 200 kr och gälla såväl sjuksköterska, distriktssjuksköterska som läkarbesök.

18. **att** all specialiserad vård i Region Jönköpings län skall bekostas med anslagsfinansiering. Detta skapar en trygg och sammanhållen vårdkedja där resurserna används kostnadseffektivt och stora administrativa kostnader undviks.

19. **att** det skall finnas tillgång till sjukgymnaster med psykiatrisk kompetens i hela länet. Likaså skall arbetsterapeuter och psykologer finnas i alla öppenvårdsteam. Dessutom måste mellanvårdsalternativ tas fram.

20. **att** försöket med patientstyrd inskrivning, som en del i utvecklingen mot en alltmera personcentrerad vård, fortlöper.

21. **att** äldrepsykiatrisk kompetens tillförs vården. Ett äldrepsykiatriskt team med tillgång till vårdplatser skall utformas.

22. **att** Regionen mot den nationella nivån förespråkar att ett högkostnadsskydd för tandvård inrättas. Region Jönköpings län skall vara en pådrivande kraft för detta ändamål.

23. **att** erbjuda undersköterskor och skötare utveckling i yrkesrollen. En kompetensutvecklingsstrategi skall tas fram för dessa yrkeskategorier.

24. **att** Region Jönköpings län storsatsar för att råda bot med den ökade sjukfrånvaron. Den stigande frånvaron bland kvinnor och inom olika yrkesprofessioner måste tas på allvar. För detta ska en strategi tas fram. Statistiken visar också att chefsmedarbetare är betydligt mindre sjuka än andra medarbetare. Det kan vara ett tecken på att stressig arbetsmiljö, liten chans till kompetensutveckling och brist på medbestämmande faktiskt påverkar sjukfrånvaron. Det är viktigt att fördjupa sig i denna aktuella fråga.

25. **att** Region Jönköpings län skall arbeta aktivt för att avskaffa hyrläkarberoendet. För detta tas en handlingsplan fram. Planen skall även omfatta hyrpersonal inom andra professioner exempelvis sjuksköterskor. Regionen skall vara en attraktiv arbetsgivare som lockar till sig fast personal. Stimulansåtgärder är ökat medbestämmande och goda möjligheter till kompetensutveckling och löneutveckling.

26. **att** Region Jönköping län inför ett samlat högkostnadsskydd. Detta för att ge ett ekonomiskt skydd på en rimlig nivå till patienter med de största vårdbehoven. Taket föreslås vara 2200 kronor. Då omfattas de högkostnadsskydd som Regionen har möjlighet att påverka. Ett uppdrag ges att utforma en modell för genomförande och resurser avsätts i budget. De nuvarande nivåerna i varje enskilt högkostnadsskydd består, exempelvis 1100kr för sjukvård. Men när en patient betalat 2200 kronor sammanlagt för sjukvård, sjukresor och tekniska hjälpmedel aktiveras automatiskt högkostnadsskyddet i samtliga kategorier. Detta för att minska kostnaderna för multisjuka. Högsta avgift blir då 2200 kronor istället för nuvarande 4880 kronor (1100+1800+1980).

27. **att** högkostnadsskyddet digitaliseras och automatiseras så att den enskilde patienten inte behöver oroa sig över att få stämplat och underskrifter i en fysisk bok. Detta sparar i längden in på administrativa kostnader och underlättar för patienterna.

28. **att** sjukresor skall ingå i utredningen om ett samlat högkostnadsskydd. Vidare ska sjukresorna utredas när det avser hur det fungerar för de som tvingas till vård i annan region när vi själva inte klarar av vårt vårdansvar. Boendefrågan för dessa personer skall samtidigt utredas. Det är viktigt att dessa personer och familjer inte åläggs orimligt stora kostnader i förhållande till vad det hade kostat att få vården på hemmaplan.

29. **att** en cancerutredning som kartlägger cancervården i regionen och med syftet att få fram konkreta förslag för att göra cancervården mer likvärdig och jämställd genomförs.

30. **att** Region Jönköpings län skall fokusera på de samhällsgrupper som uppvisar minst positiva resultat inom området folkhälsa i Öppna jämförelser. Regionen tar initiativ till en utbildningsinsats om folkhälsans betydelser där regionens politiker får chansen att lära sig mer om folkhälsoarbete.

31. **att** en satsning på 1177 genomförs för att stärka upp bemanningen under belastade tidpunkter och råda bot på absurda väntetider. Dessutom görs en utredning med syfte att ta reda på vilka effekter 1177 har haft på belastningen inom vården.

32. **att** en plan för suicidprevention skall tas fram med siktet inställt på nollvision.

33. **att** satsningar på ökad tillgänglighet inom psykiatrin vad gäller nybesök inte får leda till undanträngningseffekter så att patienter med långvariga vårdbehov inte får adekvat uppföljning. Därför ska en fördjupad analys göras av återbesöken och de konsekvenser förlängda väntetider kan medföra för olika patientgrupper. Vid redovisning till den politiska nivån ska mätningar av nybesök och återbesök ges samma vikt.

34. **att** Region Jönköpings län arbetar fram en policy för att beskriva samverkan med amatörföreningar och yrkesverksamhet inom dans, teater och musikverksamhet. Detta för att möjliggöra goda och likvärdiga villkor för amatörföreningar i länet. I policyn ska även beskrivning av bidragsformer lyftas fram och förtydligas för att hitta nya vägar fram till amatörerna i regionen.

35. **att** amatörernas tillgänglighet till kulturhuset Spira genomlysas för att få tillstånd en rimlig kostnadskalkyl för amatörföreningarna.

36. **att** Region Jönköpings län skall se till att rehabilitering och omställningsarbete sker med stor hänsyn för den enskilde medarbetarens situation och behov.

37. **att** en visselblåsarfunktion inrättas. Alternativt att ett arbete sätts där fokus är att underlätta och uppmuntra medarbetare att lämna ifrån sig konstruktiv kritik.

38. **att** Region Jönköpings län tydligt efterlyser att chefsmedarbetare uppmanar medarbetarna att använda sig av Synergi på ett rutinbaserat och omfattande vis.

39. **att** Region Jönköpings län påbörjar ett arbete med att uppnå minimikraven som ställs i de nationella riktlinjerna för ungdomsmottagningarna gällande bemanningsgrad och kompetens.

40. **att** Regionen skall arbeta för att ett nytt system för kulturstöd inrättas. I det nya systemet skall det finnas riktlinjer för vem som har rätt att besluta om de olika stöden samt att amatörprojekt kan beredas stöd med ansökningar så att de har en chans att hävda sig mot yrkesprojekt. Den totala ramen projektstöd till kulturverksamhet skall öka.

41. **att** Region Jönköpings län i förnyelsearbetet kring den internationella policyn lyfter fram och söker internationella samarbeten även utanför Europas gränser. Världen är global och internationellt samarbete är en form av symbios.

42. **att** Region Jönköpings län skall ha som mål att 100 % av elförbrukningen skall bestå av *Bra Miljöval*.

43. **att** Region Jönköpings län i sitt regelverk för tjänsteresor förtydliga att tjänsteresor med flyg inom landet enbart skall tillåtas när alternativa färd sätt inte är möjliga att använda.

44. **att** Region Jönköpings län upphör att använda begreppet *klimatsmart*. Istället används den mer definierade termen *hållbar*.

45. **att** Region Jönköpings län uppmuntrar medarbetare att åka kollektivt eller använda samåkning.

46. **att** Region Jönköpings län ska noga följa miljöklassificeringen av läkemedel. För att sedan tillverka ett kampanjmaterial om läkemedel och dess miljöpåverkan samt hur dessa skall hanteras i hemmet. Kampanjmaterial kan sedan delas ut i exempelvis väntrum eller skickas ut till hushållen.

47. **att** självfinansieringsgraden inom kollektivtrafiken ses över och alternativa vägar undersöks. Den nya zonindelningen har lett till lägre priser för landsbygdsresor. Det är bra, men det håller inte att samtidigt ha en av Sveriges dyraste stadstrafikstaxa.

48. **att** Region Jönköpings län tillsammans med Länstrafiken skall välja ut en eller ett antal sträckor för att pröva avgiftsfri kollektivtrafik. Liknande försök har genomförts i exempelvis Eskilstuna med tredubblat resande till följd. Förslagsvis bör försöket genomföras på sträckor med få resande och där Regionen redan idag står för nästan hela turkostnaden. Projektet skall sedan utvärderas.

49. **att** Region Jönköpings ser till att biljetter köpta via mobiltelefoner subventioneras i minst samma utsträckning som *reskassakorten* eftersom kontanthantering då minskar samtidigt som miljöpåverkan för plastkortet försvinner.

50. **att** utifrån jämställdhetsgranskningen i Öppna Jämförelser (2016) ta fram en jämställdhetsstrategi med syfte att förbättra jämställdheten inom personal- och patientperspektivet.

51. **att** Region Jönköpings län reviderar jämställdhetsplanen/policyn som sedan skall antas av regionfullmäktige.

52. **att** Region Jönköpings län skall i fortsättningen avstå från att årsbaserat satsa 6 miljoner till Jönköping Airport. Flygplatser är betungande för miljön och ska dessutom vara självförsörjande.

53. **att** Region Jönköpings län gör det möjligt att ta med sig husdjur så som exempelvis hund och katt på serviceresor. Det finns problem med allergier och djurrädsla men det finns med största sannolikhet chaufförer utan allergiska problem och någon eller några bussar som går att använda för ändamålet.

54. **att** alla restauranger som huserar i vår verksamhet skall erbjuda minst ett fullgott vegetariskt alternativ varje dag. Alternativet skall presenteras på ett smakfullt sätt och vara varierat.

55. **att** Region Jönköping län skall aktivt skall arbeta för att skydda Vättern som dricksvattentäkt och naturområde och därmed motsätta sig gasborrning och gruvbrytning och försvarets övningar i området.

56. **att** regionen utvidgar sitt arbete med sjukhusclowner så att regionen åtminstone lägger motsvarande en heltidstjänst för ändamålet.

57. **att** Region Jönköpings län tar fram en fyraårig plan för hur tillskottet från välfärdsmiljarderna kan användas på bästa sätt. Pengarna skall gå till satsningar på personal, kompetens och utveckling av vården.

58. **att** en strategi tas fram för att analysera och formulera en åtgärdsplan för att Region Jönköpings län skall bli en mer jämställd arbetsgivare och erbjuda en mer jämställd service till medborgarna.

60. **att** Region Jönköpings län avvaktar med att flytta öppenpsykiatri till primärvården.

61. **att** Alternativ till våld ges uppdraget att i en verksamhetsdel fokusera på att stödja barnen och den utsatta parten i den våldsamma relationen.

Region Jönköpings län
Vänsterpartiet

62. **att** Region Jönköping tar initiativ till att påbörja ett arbete med att göra Alternativ till våld regiontäckande.

63. **att** Region Jönköping tar satsar på att anställa fler logopedier.

64. **att** Region Jönköpings län under planperioden använder 200 mkr/år av vårt rörelsekapital för att möta en högre investeringsnivå och för att i framtiden kunna lämna över en verksamhet som klarar av även framtidens investeringsbehov.

65. **att** Region Jönköpings län fastställer skattesatsen till 11.41%.

Finansiering för Vänsterpartiets ändrings- och tilläggsmotion gällande budget 2017 och flerårsplan

Intäktjusteringar	Beräknad intäktförstärkning
Skattesats på 11.41%	+99 mkr
Avstå stöd till Jönköping Airport	+6 mkr
	TOTALT: 105 mkr

Reformer	Beräknad kostnad
Stärk ungdomsmottagningarna	12 mkr
Nedskärningsstopp av vårdplatser samt förstärkning	40 mkr
Samlat högkostnadsskydd och utredning	4 mkr
Förstärkning av bemanning 1177 samt utredning	3 mkr
Projekt avgiftsfri kollektivtrafik	3 mkr
Äldresamordnare	2 mkr
Jourkurator	1 mkr
Fler dietister	3 mkr
Teamsamverkan primärvård	3 mkr
Patientavgifter 200kr istället för 250kr	12 mkr
Fysioterapeuter med psykiatrisk komp.	3 mkr
Arbetsterapeuter i öppenvårdsteam	3 mkr
Fler logopedier	3 mkr
Cancerutredning	1 mkr
Handligsplan självmord	1 mkr
Utredning och policy amatörkultur	1 mkr
Sjukhusclown	2 mkr
Stärkt projektstöd till kultur	3 mkr
Försök, patientstyrd inskrivning	1 mkr
Satsning ATV	4 mkr
	TOTALT: 105 mkr

Tillägg till Vänsterpartiets budgetmotion 2017 med gemensamma utgångspunkter från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet

Kompetensförsörjning och personalpolitik – för en jämlik hälsa och ett hållbart arbetsliv

Kompetensförsörjningsfrågorna och personalpolitiken är en av de viktigaste strategiska frågorna för att invånarna ska få tillgång till hälso- och sjukvård av god kvalitet med hög tillgänglighet. Regeringen tillsammans med Vänsterpartiet genomför därför en historisk satsning på att förstärka välfärden. Det handlar om ungefär 10 miljarder årligen varav drygt 90 miljoner kommer Region Jönköpings län till godo. För oss är det viktigt att dessa pengar går till det som de är ämnade för nämligen att satsa på kompetensutveckling, arbetsmiljö och fler anställda i vården.

Utmaningarna i hälso- och sjukvården med en fortsatt medicinsk-teknisk utveckling, personcentrerad vård, en allt äldre befolkning och pensionsavgångar kommer de närmaste åren vara stora. En mer offensiv rekryteringsstrategi, effektivare resursutnyttjande och fokus på Regionens varumärke som en god arbetsgivare är viktiga områden.

För att driva en vård i världsklass krävs medarbetare med kunskap, kompetens och engagemang. De måste ges tillräckligt med tid för att utföra sina arbetsuppgifter på ett tillfredställande vis och samtidigt få möjlighet att vidareutbilda sig. Vi vill förbättra vårdpersonalens arbetsmiljö, det är en förutsättning för personcentrerad vård och leder till en bättre kvalitet.

Region Jönköpings Län ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna känner inflytande och makt över den egna arbetssituationen och med möjligheter att påverka sin arbetstid. Där kvalificerad yrkesintroduktion för nyutexaminerade är en självklarhet. Mentorskap skall kunna erbjudas, allt för att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Vi vill att medarbetarna ska ha stor frihet att utforma det dagliga arbetet utifrån verksamhetens behov och sin professionella kompetens.

Sjukfrånvaron fortsätter öka för såväl kvinnor som män.

Dagens situation är inte hållbar. Det räcker därför inte att reagera utan vi måste också agera. Det krävs krafttag för att komma tillrätta med problemet som framförallt är de långa sjukskrivningarna. Vi anser därför att både nya och beprövade sätt att bekämpa sjukfrånvaron måste användas. Det handlar om att satsa på arbetsmiljö och förebygga stressrelaterade sjukdomar. Det handlar om att ge personalen rätt till vila och återhämtning. Insatser måste bättre struktureras och riktas mot arbetsplatser och yrkesgrupper med hög sjukfrånvaro. Första linjens chefer behöver stöd i det dagliga arbetet för att få till förändring. AME är en värdefull resurs och bör ges ett tydligt uppdrag att finnas med i det fortsatta arbetet.

Personalen är vår viktigaste resurs och vi vill att de skall hålla ett helt arbetsliv och dessutom kunna få friska pensionsår. Därför vill vi, i nära samarbete med fackliga organisationer, pröva olika arbetstidsmodeller i projektform under kommande planperiod. Projekten kan med fördel kopplas ihop med utvärdering och forskningsarbete tillsammans med hälsöhögskolan.

Arbetet ska också innehålla en översyn av måtten på veckoarbetstid utifrån arbetsinsats. Beroende på arbetets innehåll, förläggning och behovet av framtida kompetensförsörjning behövs en utveckling kring begreppet heltid.

Det behövs ett modernt och framtidsinriktat arbete när det gäller vårdens organisering och fördelning av arbetsuppgifter. En ändamålsenlig fördelning av arbetsuppgifter, ansvar och roller utifrån personalens kompetens är en förutsättning för personcentrerad vård, kvalitet och effektivitet. Överenskommelsen mellan staten och SKL om "Bättre resursutnyttjande i hälso- och sjukvården" Arbetet med Rätt Använd Kompetens (RAK) innehåller tre utvecklingsområden:

- IT-stöd och processer för förenklad administration och bättre tillgång till information för vårdens medarbetare.
- Smartare användning av medarbetarnas kompetens
- Stöd till planering av långsiktig kompetensförsörjning

Satsning på specialistutbildning för sjuksköterskor är igång. Det finns även behov av förstärkt kompetensförsörjning till andra yrkesgrupper, bland annat undersköterskor, biomedicinska analytiker. Undersköterskorna är en viktig yrkesgrupp som genom kompetensutveckling kan utföra mer kvalificerade arbetsuppgifter och därmed få ett större ansvar.

I hälso- och sjukvårdslagstiftningen finns ett fåtal bestämmelser som reglerar arbetsuppgifter som endast får utföras av vissa yrkesgrupper. Huvuddelen av arbetsuppgifterna är oreglerade. Det finns alltså stora möjligheter att fördela arbetsuppgifter mer utifrån medarbetarnas kompetens. För att garantera patientsäkerheten ska kompetensen användas på effektivaste sätt. På så sätt kan yrkesgrupperna komplettera varandra och ett mer teambaserat arbetssätt stärkas. Det krävs tillit till personalen, men också politisk vilja och ambition, när det gäller styrningen av den strategiska kompetensförsörjningen. Detta för att klara framtida utmaningar inom vården. En del av arbetet handlar om en utvecklad samverkan inom sjukvårdsregionen.

Heltid ska vara norm, både för att ha en lön som det går att leva på men också en pension som ger ekonomisk trygghet den dagen hen lämnar arbetslivet. Alla tjänster som utannonseras ska vara heltid. Vi vill verka för flexibla arbetsmodeller så anställda får möjligheten att i högre grad påverka sin sysselsättningsgrad.

Målet är heltid som norm i regionens verksamheter senast 2018

För att Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare är lönen en viktig del. Kommande lönekartläggning ska vara en del i en handlingsplan för att göra riktade lönesatsningar inom vissa yrkesgrupper.

Vi vill att:

- En samlad kompetensförsörjningsstrategi ska tas fram under 2017
- Det inrättas pilotprojekt, tillsammans med en eller flera arbetsplatser, där olika arbetstidsmodeller prövas.
- En översyn görs när det gäller veckoarbetstid för vissa belastade grupper, ex. nattarbete.
- Inventera behovet av och ta initiativ till YH-utbildningar för undersköterskor.
- All verksamhet som regionen ansvarar för ska omfattas av kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor
- Det införs resursheter vid Höglandssjukhuset och Ryhov, liknande den som sedan länge funnits i Värnamo för att hantera korttidsfrånvaro
- Arbetet med att minska sjukfrånvaron förstärks genom bättre samordning och tydligare stöd till chefer.

- Det inrättas en personaldelegation under regionstyrelsen för en tydligare politiskt ledning och styrning av de strategiskt viktiga frågorna kompetensförsörjning och personalpolitik.

Digitalisering – Bredband

Regionen Jönköpings län är stort till ytan och har mycket landsbygd.

En väl utbyggd bredbandsstruktur är en förutsättning för ökad digitalisering samt för att öka företagens konkurrenskraft och offentlig verksamhets utveckling av digitala tjänster.

För medborgarna möjliggörs arbete och studier på distans, kultur- och fritidsaktiviteter med mera.

Det handlar om att skapa möjligheter och förutsättningar att verka och bo på landsbygd och i tätort i hela länet.

Sveriges riksdag har satt målet att 90 % av befolkningen skall ha tillgång till snabbt fiber 2020. Staten har det främsta ekonomiska ansvaret för att målet skall nås.

Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret är det nödvändigt att Regionen vidtar aktiva insatser för att exempelvis koordinera en fortsatt bredbandsutbyggnad samt att undersöka möjligheter till eventuell förskottering eller andra finansieringsmodeller. Inom Region Halland har ett intressant och samlat grepp tagits, målet för regionen är att 100 % av befolkningen skall ha tillgång till bredband innan 2020. Vår uppfattning är att liknande initiativ bör kunna tas även av oss.

Regeringen föreslår tillsammans med Vänsterpartiet att landsbygdsprogrammet förstärks med totalt 850 miljoner under 2017-2020 för bredbandsinsatser. Insatserna ska göras i områden där förutsättningar för kommersiell bredbandsutbyggnad saknas. Inom ramen för landsbygdsprogrammet har regeringen tidigare avsatt totalt 3,25 miljarder kronor för bredbandsutbyggnad. Detta befintliga stöd ökas nu med 850 miljoner kronor under 2017-2020 och kommer därmed att uppgå till totalt 4,1 miljarder kronor.

Utgångspunkten skall vara, att alla medborgare har rätt till ett snabbt fungerande bredband från ett robust nät. Med den digitalisering som nu sker i vårt land och vår region, är utbyggnad av fiber en viktig demokratifråga. Regionen är en viktig aktör för att främja jämlikhet och minska de digitala klyftorna.

Idag hanterar Länsstyrelsen ansökan och tilldelning av resurserna. Vi vill att Regionen tillsammans med Länsstyrelsen är aktiva i ansökningar för utbyggnad.

Vi vill att:

- Region Jönköpings län vidtar aktiva åtgärder för att koordinera en heltäckande bredbandsutbyggnad i hela länet.

Kollektivtrafik

Ungdomskortet för 150 kr per månad för alla upp till 20 år har varit en framgång och ökat resandet med kollektivtrafiken. Avgiften för ungdomskortet är oförändrat 2017. Vi vill nu ta nästa steg med motsvarande satsning för seniorer där målsättningen är avgiftsfria resor för alla över 65 år. Ett första steg är att ett seniorekort på 150 kr från 70 år.

Vi vill att:

- Äldre erbjuds ett seniorekort för 150 kr per månad

- Kollektiv trafiken har prisvärda taxor för att stimulera ett ökat resande. Skattesubventioneringsgraden för 2017 fastställs till 65 procent

Upphandling

Upphandling är en strategisk viktig fråga för Region Jönköpings Län. Upphandling ska utgå från välfärdens och medborgarnas behov

Upphandlade varor och tjänster inklusive kollektivtrafik står för en stor del av Regionens kostnader. Upphandlingar berör ofta välfärdens kärna och är ett viktigt verktyg som politiskt styrmedel och för att hushålla med gemensamma medel.

Det Regionen upphandlar med skattemedel ska självklart omfattas av starka krav på social hänsyn och schyssta villkor där målet är fler jobb i länet, ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet och innovationer. Regionen ska möjliggöra en hållbar tillväxt och resurseffektivitet utifrån ett helhetsperspektiv samt bidra till cirkulär ekonomi där returflöden skapas och material tas tillvara.

Regionen ska möjliggöra för små och medelstora aktörer, inte minst på landsbygden, samt den idéburna sektorn att konkurrera om Regionens avtal när det är relevant.

Vi vill värna de anställdas rättigheter vid upphandling. En god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor ska även omfatta personal i upphandlad verksamhet. Villkor i enlighet med kollektivavtal samt grundlagsskyddad rätt till yttrandefrihet, meddelarfrihet och meddelarskydd ska gälla all personal, även i upphandlad verksamhet.

Vi vill att:

- Kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor ska gälla för all verksamhet som Regionen ansvarar för och upphandlar. Kravet gäller i alla led, även underentreprenörer.
- Krav på personalövertagande och sysselsättningskrav ska finnas med i de upphandlingar där det är relevant.
- En tydligare politisk ledning och styrning för en mer strategisk upphandling. Vi vill därför inrätta en upphandlingsnämnd.

Finansiering för tilläggsbudget

För att genomföra satsning på de mest sjuka och äldre, för samordning mellan primärvård och slutenvård, förstärkning mobila team samt till kompetensutveckling för personal avsätts 13 miljoner kronor. Dessa medel tas i anspråk istället för att genomföra satsningen på demografi vårdval i primärvården. Vi genomför en generell förstärkning av kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Bland annat riktade insatser mot undersköterskor med flera. För denna satsning avsätts 12 miljoner kronor. 10 miljoner tas ur Regionstyrelsens oförutsedda resterande del tas om nödvändigt av resultatet. För satsningar i kollektivtrafiken, seniorkort och en skattesubventioneringsgrad på 65 %, avsätts 20 miljoner kronor av resultatet.